



MĚSÍČNÍK EU AKTUALIT

EU Office / Knowledge Centre | Prosinec 2022 | 231



Státy EU se shodly na rozpočtu pro rok 2022
 České podnikatelské prostředí patří k nejhorším v Evropě
 Pekárenský trh v ČR

Obsah

Události v EU:	Státy EU se shodly na rozpočtu pro rok 2022	strana 3
Index prosperity Česka:	České podnikatelské prostředí patří k nejhorším v Evropě	strana 5
Drobnohled:	UPDATE: Přehled pomoci firmám s drahými energiemi	strana 6
Téma:	Pekárenský trh v ČR	strana 7
EU dotace a financování:	Výzvy OP TAK v roce 2023: část II.	strana 10



Prosinec 2022

Milí čtenáři,

ač počasí tomu zatím nenasvědčuje, kvapem se blíží začátek zimy a vánoční svátky. Vzhledem k rostoucím cenám energií (na tuto část roku ne příliš obvyklé) teplejší počasí asi příliš nevdá. Vysoká inflace a vidina výdajů za energie tak možná omezí pravidelný předvánoční shon. A energiím se budeme věnovat i v našem Měsíčníku, protože jejich vysoké ceny se týkají jak domácností, tak i firem. A na firmy jsme se zaměřili v naší pravidelné rubrice Drobnohled, kde kolega Radek shrnuje pomoc české vlády podnikatelskému sektoru s drahými energiemi. Z trochu jiného soudku se týká firem i náš další příspěvek pilíře Indexu prosperity, který shrnuje podnikatelské prostředí Česka v rámci EU. A opravdu to nejsou moc radostná data.

Z aktuálního vydání Měsíčníku EU aktualit vybíráme:

Události v EU:

- **Státy Evropské unie se dohodly na rozpočtu unie pro blížící se rok 2023.** Výše tohoto rozpočtu po určité licitaci mezi europoslanci a unijními vládami dosáhla výše přesahující 4,5 bilionu Kč (což představuje zhruba 65 % HDP České republiky letošního roku). Nejvíce unijních peněz by mělo směřovat do zemědělství a na podporu méně rozvinutých regionů, více k novému rozpočtu na rok 2023 na straně 2.
- **Poslanci Evropského parlamentu rozhodli o dlouhodobé půjčce válkou zmiňané Ukrajině.** Tyto peníze by měly pomoci s provozem nemocnic, škol či zajistit bydlení obyvatel, jež museli opustit své domovy. Na oplátku však EU požaduje přijetí reformy a snížení korupce či zlepšení soudnictví na Ukrajině. Více k této pomoci na straně 3.
- **Na souhlas Rady Evropské unie se čeká v případě europoslanci schválené ochrany kritické infrastruktury v EU.** Cílem směrnice je předejít roztržtosti národních pravidel a zajistit lepší koordinaci mezi státy. Nová pravidla by se měla týkat 11 oblastí, kam mimo jiné patří energetika, zásobování potravinami a vodou, či zdravotnictví.

Index prosperity Česka:

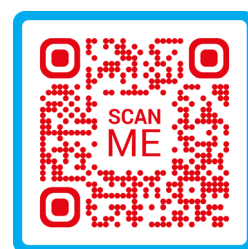
Obsah aktuálního pilíře Indexu prosperity jsem už prozradil v úvodu. Tentokrát se analytici České spořitelny a Evropy v datech podívali blíže na podnikatelské prostředí států Evropské unie, ve kterém Česká republika dopadla neslavně. Prostředí, které rozhoduje o konkurenceschopnosti dané ekonomiky má v Česku hodně slabá místa. Vysoká zátěž administrativy, průtahy v zakládání společnosti či nízký počet startupů to jsou jen některé z nejpálčivějších míst. Nalistujte si stranu 5 a v rubrice Index prosperity se dozvíte více.

Hlavní téma:

Aktuální vysoká inflace sužující velkou část zemí se týká taky České republiky. Vedle často zmiňovaných cen energií můžeme nárůst cen snadno pozorovat při nákupu potravin a to hlavně těch základních jako je pečivo. Hlavní téma jsme tedy věnovali pekárenskému trhu v České republice, kde vedle vývoje produkce a spotřeby pekárenských výrobků, jsme sledovali i vývoj jejich cen. Cena pečiva v České republice totiž roste mnohem rychleji, než jak se vyvíjí míra inflace. Více k tématu na straně 7.

Vážený čtenáři, přeji vám příjemné prožití svátků vánočních a do nového roku všechno nej.

Tomáš Kozelský



@Research_sporka

EKONOMICKÉ A STRATEGICKÉ ANALÝZY

David Navrátil

hlavní ekonom České spořitelny
+420 956 765 439, dnavratil@csas.cz

EU a sektorové analýzy:

Tomáš Kozelský

+420 956 718 013, tkozelsky@csas.cz

Tereza Hrtúsová

+420 956 718 012, thrtusova@csas.cz

Radek Novák

+420 956 718 015, radeknovak@csas.cz

Poradenství a strukturální analýzy:

Petr Zahradník

+420 956 765 213, pzahradnik@csas.cz

Česká spořitelna, a.s.

Budějovická 1518/13b

140 00 Praha 4

<http://www.csas.cz/research>

Sledujte nás na Twitteru:



@Research_sporka

Obsahovými partnery Měsíčníku EU aktualit jsou
Zastoupení Evropské komise v ČR a portál EurActiv.cz



EURACTIV.cz

Události v EU



Státy EU se shodly na rozpočtu pro rok 2023. - Revize Paktu stability a růstu EU. - Evropský parlament schválil historicky první dlouhodobou půjčku Ukrajině. - Evropská komise podpořila českou pomoc pro velké firmy zasažené růstem cen energií. - Konference OSN o změně klimatu 2022: EU chce přísnější cíle. - EU podpořila omezení odlesňování planety. - Posílení ochrany kritické infrastruktury v EU.

EKONOMIKA A EURO

Státy EU se shodly na rozpočtu pro rok 2023

Státy Evropské unie se shodly s Evropským parlamentem na rozpočtu unie na rok 2023, který bude činit 186,6 miliard eur (přes 4,5 bilionu Kč).

Oznámilo to české předsednictví Rady EU, které vedlo vyjednávání za členské země. Výsledná podoba rozpočtu je kompromisem mezi vyššími výdaji požadovanými europoslanci a úspornější představou unijních vlád. Obě strany zdůrazňují, že rozdělení peněz pomůže EU vyrovnat se s aktuálními krizemi a zároveň dále podporovat Ukrajinu.

Vyjednaváči obou stran uzavřeli několikátýdenní jednání krátce před posledním termínem pro shodu na aktuálním návrhu. Pokud by se neshodli, musela by Evropská komise předložit návrh nový.

Europoslanci požadovali téměř o miliardu vyšší rozpočet, než je výsledný kompromis a usilovali o navýšení takzvaných centrálně řízených programů pro vědecký výzkum či studentské stáže. Státy naopak navrhovaly o více než tři miliardy eur nižší rozpočet.

Největší část rozpočtu tvoří zemědělské dotace, na něž připadne přes 50 miliard eur. Druhou zásadní kapitolou jsou fondy na podporu méně rozvinutých regionů, v nichž je více než 45 miliard eur. Na rozvojovou pomoc pro mimounijní partnery stejně jako na výzkumné programy půjde více než 12 miliard eur.

Europoslanci zdůrazňují, že ve vyjednávání prosadili téměř 300 milionů eur navýšení výdajů na pomoc zemím v sousedství EU, přes 100 milionů eur potom v kapitolách humanitární pomoci a studentského programu Erasmus plus, do něhož se mají zapojit i mladí uprchlíci. Podle českého předsednictví je na druhé straně důležité, že se podařilo celkové výdaje udržet o 400 milionů eur pod stropem stanoveným v závazném sedmiletém rozpočtu pro období 2021 až 2027, což umožňuje zachovat rezervu pro neočekávané situace.



Rozpočet na příští rok je o 1,1 % vyšší než ten letošní. Členské země budou mít nadto k dispozici více než 100 miliard eur z nouzového pandemického fondu obnovy.

<https://euractiv.cz/section/evropske-finance/news/1866-miliard-eur-staty-eu-se-shodly-na-rozpocet-pro-pristi-rok/>

<https://www.europarl.europa.eu/news/cs/press-room/20221107IPR49301/eu-budget-2023-deal-focus-on-ukraine-energy-and-recovery>

Revize Paktu stability a růstu EU, Komise navrhla nový scénář

Evropská komise plánuje upravit rozpočtová a dluhová pravidla EU, aby lépe odrážela fiskální situaci jednotlivých zemí, které se po sérii krizí potýkají s vysokými deficity a zadlužením.

Unijní exekutiva navrhla nový způsob usměrňování veřejných financí, v němž chce u každé země vycházet z individuálního postupu. Základem mají být víceleté národní plány dluhové udržitelnosti a pozvolnější vynucování pravidel. Pokud změny získají – zatím nejistou – podporu všech členských zemí, mohla by úprava platit od roku 2024.

Unijní fiskální pravidla známá jako Pakt stability a růstu vyžadují, aby veřejný dluh nepřekročil 60 % HDP. Rozpočtové deficity zároveň nesmějí převýšit tři procenta HDP. Brusel ovšem platnost paktu pozastavil v roce 2020 kvůli hospodářským dopadům covidové pandemie a nevrátil se k němu kvůli energetické krizi způsobené válkou na Ukrajině. Komise nyní navrhla, aby se návrat k fiskální disciplíně od roku 2024 odehrával podle nového scénáře.

Zatímco vlády Nizozemska či skandinávských zemí volají po návratu k přísnější fiskální disciplíně, zejména jihoevropské země usilují o co nejvolnější pravidla.

Řecko, Itálie, Španělsko a Portugalsko mají dluh přesahující dvojnásobek zmíněného šedesátiprocentního stropu a nejsou schopny se k němu v nejbližších letech přiblížit, zatímco více než desítky zemí včetně České republiky se do povolené úrovně vejde.

Komise proto chce nově vycházet z plánů fiskální udržitelnosti na čtyři až sedm let, které mají předkládat vlády k hodnocení a připomíncek Bruselu. Plány mají zohledňovat individuální střednědobé fiskální cíle pro každý stát, které budou počítat s potřebnými reformami a investicemi. Dosavadní rozpočtové a dluhové mezní hodnoty mají podle činitelů EK v pravidlech zůstat, jejich vynucování však má být dlouhodobější a závislé na tom, jak konkrétní stát plní individuální cíle stanovené komisí.

Positivního hodnocení se podle Komise dočkají plány, které budou ve víceleté perspektivě počítat s dodržением tříprocentního stropu pro rozpočtový deficit a budou počítat s postupným snižováním dluhu nebo jeho zachováním na „rozumné úrovni“.

Události v EU

Pokud se státy odchýlí od fiskálních mantinelů stanovených na základě plánů Bruselem, mohou čelit sankcím, které by však podle unijních činitelů chtěla Komise uplatňovat omezeněji než dosud.

Unijní exekutiva chce konkrétní legislativní návrhy předložit po debatě s členskými státy do jara, aby mohly být schváleny během příštího roku. Do vyjednávání se však může promítnout rozdílný pohled jednotlivých států.

<https://euractiv.cz/section/ekonomika/news/pakt-stability-a-rustu-eu-ma-nahradit-novy-system-komise-chce-vice-zohlednit-specifika-jednotlivych-statu/>

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_22_6562

Evropský parlament schválil historicky první dlouhodobou půjčku Ukrajině

Celkem se jedná o 18 miliard eur, které by měly pokrýt primárně výdaje na chod základních služeb a poválečnou obnovu. Příští rok by měla Ukrajina mít možnost čerpat peníze z dlouhodobé půjčky od Evropské unie. Shodli se na tom poslanci Evropského parlamentu.

Peníze by měly jít na pokrytí výdajů na provoz nemocnic, škol nebo také na zajištění bydlení lidí, kteří museli kvůli válce opustit své domovy. Ukrajina by měla peníze na své účty obdržet v pravidelných čtvrtletních splátkách, tak aby měla pravidelný přísun peněz.

Na oplátku za tuto makrofinanční pomoc EU vyžaduje, aby Ukrajina přijala nové reformy. Ty mají za cíl posílit instituce Ukrajiny a připravit ji tak na cestu ke členství v EU. Oblasti, kterých by se měly reformy dotknout, jsou boj s korupcí nebo soudnictví.

EU ovšem neopomíjí ani další kritéria, jako například dodržování zásad prvního státu či modernizace institucí, která hodnotí při přístupových jednáních s kandidátskými zeměmi. Před každou splátkou by měla stav reformem hodnotit Evropská komise a na základě svého hodnocení Ukrajině částku vyplatit.

O půjčce začátkem prosince jednali také ministři financí unijní sedmadvacítky na pravidelné Radě v Bruselu. Ministři přijali jeden ze tří právních předpisů, jejichž cílem je poskytnutí pomoci Ukrajině v roce 2023.

Částka by měla pokrýt zhruba polovinu měsíčních výdajů Ukrajiny. Mezinárodní měnový fond vyčíslil, že Ukrajina bude příští rok potřebovat na chod státu 3-4 miliardy eur měsíčně. EU na tyto výdaje každý měsíc přispěje částkou 1,5 mld. eur.

<https://euractiv.cz/section/all/news/evropsky-parlament-schvalil-dlouhodobou-pujcku-ukrajine-krome-penez-tam-poputuji-take-generatory-elektřiny/>

<https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20221118IPR55713/parliament-approves-EU18-billion-loan-for-ukraine-for-2023>

Evropská komise schválila českou pomoc pro velké firmy zasažené růstem cen energií

Evropská komise schválila pomoc české vlády určenou velkým firmám zasaženým růstem cen energií v souvislosti s ruskou invazí na Ukrajinu.

Za období od letošního února do konce roku jim bude stát moci poskytnout dotace v celkovém objemu 1,23 miliardy eur (30 miliard Kč).

Jednotlivé firmy budou moci získat nejvýše 1,8 milionu eur (44 milionů Kč). Podniky z energeticky náročných odvětví, které vykazují provozní ztrátu, pak mohou dostat až 8,2 milionu eur (200 milionů Kč).

Exekutiva Evropské unie zavedla dočasný rámec pro mimořádné poskytování státní pomoci firmám předloni, a to v reakci na hospodářské dopady pandemie covidu-19. Koncem října jej rozšířila o možnost podpořit velké průmyslové podniky zasažené rekordním nárůstem cen energií.

Příspěvky pro firmy nesmějí podle komise přesáhnout 30 % uznatelných nákladů. V případě energeticky náročných podniků pak jde až o 70 %. Mezi takové firmy podle EK patří těžební či metalurgické společnosti, chemičky, sklárny, textilky a další.

Více informací na [str. 6](#).

<https://euractiv.cz/section/evropske-finance/news/evropska-komise-dala-zelenou-ceske-vlade-v-pomoci-velkym-firmam-ktere-zasahla-krize/>

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/da/ip_22_6891

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Konference OSN o změně klimatu 2022: EU chce přísnější cíle

Evropská unie plánuje zpřísnit svůj cíl pro snižování emisí v rámci pařížské dohody o klimatu. Na summitu COP27 v Egyptě, který se konal v polovině listopadu, to řekl místopředseda Evropské komise odpovědný za klimatickou politiku Frans Timmermans.

Tiskové konference o vyjednáváních za EU se zúčastnil i český ministr životního prostředí Marian Jurečka, který uvedl, že je třeba urychlit mezinárodní úsilí o zmírnění škodlivých dopadů změny klimatu.

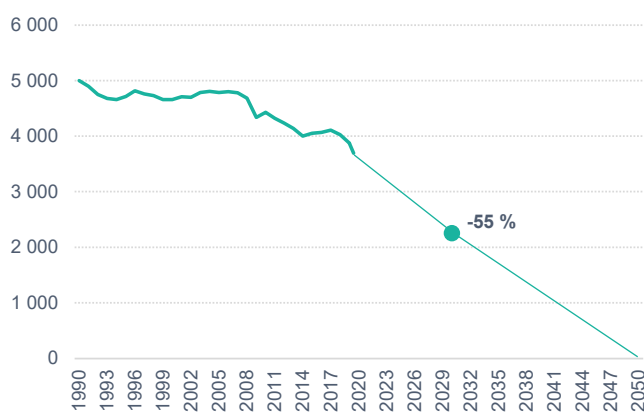
Doposud EU plánovala snížit emise skleníkových plynů do roku 2030 nejméně o 55 % ve srovnání s rokem 1990, a do roku 2050 je eliminovat. V současnosti ale usiluje o úsporu nejméně 57 %, oznámil Timmermans.

Členské země a zákonodárci jednájí o legislativě, která má těchto cílů dosáhnout, a podle Timmermanse by měla být hotová do konce roku.

Události v EU

Nejprve je třeba schválit příslušné legislativní návrhy z evropského klimatického balíčku Fit for 55, z nějž už byly předběžně schváleny tři z pěti klíčových oblastí, například zpřísnění emise u osobních aut a dodávek. EU poté plánuje svůj cíl aktualizovat.

Emise skleníkových plynů v EU (mil. tun)



Zdroj: Eurostat

<https://euractiv.cz/section/klima-a-zivotni-prostredi/news/unijni-delegace-na-cop27-chceme-zprisnit-klimaticke-cile/>

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/SPEECH_22_6974

EU podpořila omezení odlesňování planety

České předsednictví v Radě Evropské unie dohodlo s vyjednavací Evropského parlamentu podobu nařízení, které má omezit podíl EU na odlesňování planety.

Norma vytváří pro dodavatele produktů, jako je káva nebo hovězí maso, povinnost ověřovat, že zboží nepochází z odlesněné oblasti. Za porušení hrozí firmám pokuty i vyloučení ze zadávání veřejných zakázek.

Rada EU dosáhla předběžné dohody s parlamentem rok poté, co návrh předložila Evropská komise. Až finální text odděleně potvrdí členské země i europoslanci, bude moci nařízení vstoupit v platnost. Některá ustanovení nicméně začnou platit až o 18 měsíců později.

Během vyjednávání byla rozšířena působnost nařízení na některé další produkty. Kromě kávy, kaka, palmového oleje, hovězího, sóji a dřeva se vztahuje také na gumu, dřevěné uhlí, čokoládu nebo nábytek. Zároveň se změnila definice „degradace lesů“, která nyní zahrnuje také proměnu přírodního lesa na plantáž nebo vysázený les.

Evropský parlament v tiskové zprávě podotýká, že dojednaný text žádnou komoditu nezakazuje. Dodavatelé zmíněných produktů však nebudou moci v EU prodávat, aniž by oficiálně deklarovali, že jejich zboží nezpůsobilo úbytek přírodních lesů, ať už v unii nebo za jejími hranicemi. Opatření se vztahuje také na export daných položek z EU.

Podle eurokomisaře Virginijuse Sinkevičiuse unie zavádí první zákon na světě mířící proti globálnímu odlesňování. **Mezi lety 1990 a 2020 podle odhadu Organizace OSN pro výživu a zemědělství (FAO) planeta ztratila 420 milionů hektarů lesů, což je plocha větší než rozloha EU. Spotřeba unie k tomuto vývoji přispívá asi jednou desetinou.**

Unijní instituce ve snaze omezit svůj podíl plánují zavést systém přiděluje jednotlivým zemím stupeň rizika spojeného s odlesňováním. Čím vyšší riziko, tím vyšší budou pro firmy a státní orgány požadavky týkající se prověřování produktů z dané země. Opatření počítá také s pokutami „úměrnými ekologickým škodám a hodnotě příslušných komodit“, které mají dosahovat minimálně čtyř procent ročního obratu dané firmy v EU. Za porušení nařízení hrozí také dočasné vyloučení z veřejných zakázek a odstřížení od veřejných prostředků.

<https://euractiv.cz/section/klima-a-zivotni-prostredi/news/eu-se-shodla-na-omezeni-odlesnovani/>

<https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20221205IPR60607/deal-on-new-law-to-ensure-products-causing-deforestation-are-not-sold-in-the-eu>

BEZPEČNOST

Posílení ochrany kritické infrastruktury v EU

Europoslanci schválili posílení ochrany kritické infrastruktury v Evropské unii. **Cílem směrnice je předejít roztržitosti národních pravidel a zajistit lepší koordinaci mezi státy.** Eurokomisařka pro vnitřní záležitosti Ylva Johanssonová vyzvala členské státy, aby začaly ihned pracovat na větší ochraně zásadní infrastruktury pro fungování společnosti.

Legislativní proces začal před dvěma roky, nová pravidla ale získala na aktuálnosti po ruském útoku na Ukrajinu. Členské státy budou mít dva roky, aby upravily svou národní legislativu podle nové směrnice. Johanssonová je vyzvala, aby začaly hned pracovat na zajištění své infrastruktury.

Nová pravidla se budou týkat 11 oblastí, například energetiky, finančního sektoru, zásobování potravinami a vodou, zdravotnictví či kybernetické infrastruktury. Předchozí směrnice se týkala jen dopravy a energetiky.

Členské státy budou muset také vypracovat národní strategie na posílení odolnosti kritické infrastruktury vůči útokům. Dalším cílem je podle předejít roztržitosti pravidel na úrovni jednotlivých členských států.

Aby nová směrnice vstoupila v platnost, musí s ní ještě vyjádřit souhlas Rada Evropské unie.

<https://euractiv.cz/section/zahranici-a-bezpecnost/news/europarlament-podporil-vetsi-ochranu-kriticke-infrastruktury-v-eu/>

<https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20221118IPR55705/meps-approve-new-rules-to-protect-essential-infrastructure>

Index prosperity Česka



V hodnocení podnikatelského prostředí si tuzemsko vůbec nejhůře vede v hodnocení podmínek pro založení podnikání. Jen samotné založení firmy u nás totiž trvá až 25 dní. V Česku je rovněž i málo startupů. Právě startupy přitom mají velký potenciál proměnit Česko z montovny na „mozkovnu“.

ČESKÉ PODNIKATELSKÉ PROSTŘEDÍ PATŘÍ K NEJHORŠÍM V EVROPĚ

Česká republika se v rámci 9. pilíře Indexu prosperity Česka, zaměřeném na podnikatelské prostředí, umístila v rámci unijní sedmadvacítky na 21. místě.

Za špatným výsledkem stojí zejména podmínky pro založení podnikání, které jsou u nás podle posledního srovnání Světové banky nejméně příznivé z celé EU. Dále pak malý počet startupů či nízká tržní kapitalizace. „Oproti ekonomikám, jako jsou USA, Japonsko či Švýcarsko, je evropský kapitálový trh, ze kterého by mohly společnosti čerpat prostředky, málo rozvinutý. Tržní kapitalizace EU – tedy celková hodnota akcií evropských firem – v poměru k HDP, dosahuje jen něco málo přes 50 %. V USA je to téměř 200 % a ve Švýcarsku dokonce 270 %. Z jednotlivých zemí EU dosahuje největšího podílu obchodovaných akcií vůči HDP Německo (47 %), v Česku to jsou pak jen necelá 2 %,“ vysvětluje Tereza Hrtúsová.

Nejlepší podmínky pro podnikání jsou v severovýchodních státech. „Nejpříznivější podnikatelské prostředí mají ve Švédsku a Finsku. Tyto země profitují mimo jiné z vysokého počtu startupů, efektivního vybírání DPH a nízkých cen elektřiny, zapříčiněných i vysokým podílem obnovitelných zdrojů. Naopak horší úroveň podnikatelského prostředí připadá na země bývalého východního bloku. Z Indexu prosperity tak vyplývá, že Česko v tomto směru stále spadá spíše do východní než západní Evropy,“ komentuje Milan Mařík, analytik portálu datové žurnalistiky Evropa v datech.

V Česku chybí startupy, na milion obyvatel jich máme jen 131

Ačkoliv status OSVČ můžete v Česku získat za 5 pracovních dní, založení firmy se u nás podle Světové banky může vyšplhat až na 25 dní. Odpovídá tomu i skutečnost, že je v Česku spíše průměrný počet firem, na milion obyvatel zde vychází 3 897 podniků s deseti a více zaměstnanci, přičemž unijní průměr činí 4 060. České republice tak ve srovnání s EU připadá 14. místo. Samotné zakládání firem a jejich řízení se přitom v nedávné době zjednodušilo. Na základě směrnice Evropské unie z roku 2019 měly členské země do letošního července umožnit digitální a cenově dostupné založení firmy všem členským státům. V současnosti je tak možné založit podnikání po celém území EU online.

Zatímco v podnikavosti je Česko spíše průměrné, podstatně hůř si stojí v počtu startupů. Podle společnosti Atomico jich v tuzemsku působí 131 na milion obyvatel, což odpovídá 21. místu v EU. Startupy přitom mohou výrazně pomoci české ekonomice. „Zejména technologické startupy jsou pro

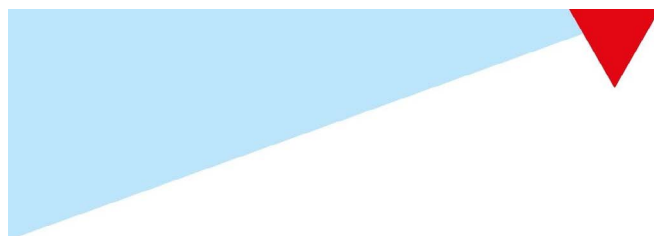
Česko cestou z montovny na mozkovnu, tedy cestou k větší konkurenceschopnosti pomocí znalostní ekonomiky. Ta se totiž výrazně podílí na HDP dané země a láká nové talenty, ne nadarmo bylo v Silicon Valley přes 30 % unicornů založeno přistěhovalci,“ vysvětluje Jiří Skopový, vedoucí programu Seed Starter.

Zahraniční firmy stojí v ČR za 43 % přidané hodnoty, v Německu jen za 19 %

Kromě zjednodušení legislativy a zvýšení podpory podnikání a startupů by podnikatelskému prostředí v Česku pomohlo zvýšení přidané hodnoty tvořené domácími firmami.

Zahraniční firmy totiž v České republice stojí za 43 % veškeré přidané hodnoty, což je 23. nejvyšší podíl v EU. Například v Německu zahraniční firmy tvoří jen 19 % přidané hodnoty a ve Francii 17 %.

„Česká ekonomika je z velké části subdodavatelská, kdy řada firem působí jako dodavatel koncovému výrobcí. Tím přicházíme o vyšší přidanou hodnotu, marži i nezávislost na odběratelích. Česká ekonomika nutně potřebuje transformaci. Té dosáhneme pomocí podpory vlastních finálních produktů, značek a investic do digitalizace a robotizace. I proto podporujeme iniciativu Druhé ekonomické transformace, ve které pomáháme firmám se změnou jejich obchodního modelu směrem k finálním produktům s vyšší přidanou hodnotou,“ říká Hrtúsová.



indexprosperity.cz



V Drobnohledu popisujeme přehled hlavních nástrojů vlády na pomoc firmám s drahými energiemi. Jedná se např. o zastropování cen energií pro malé a střední podniky, cenový strop pro velké společnosti, pomoc velkým firmám s vysokými cenami energií v rámci již vyhlášené výzvy z Programu na zvýšené náklady na zemní plyn a elektřinu.

UPDATE: PŘEHLED POMOCI FIRMÁM S DRAHÝMI ENERGIEMI

Česká vláda v návaznosti na dohody v rámci EU schválila několik nástrojů na pomoc podnikatelskému sektoru s drahými energiemi. Přinášíme přehled těch hlavních:

1. Zastropování cen energií pro malé a střední podniky

Malé a střední podniky, tedy subjekty do 250 zaměstnanců a obratu do 50 mil. eur (1,2 mld. Kč), budou mít od 1. 1. 2023 zatím na příští rok zastropovanou cenu za dodávku elektřiny ve výši 5 Kč/kWh bez DPH (tedy 6,05 Kč/kWh s DPH) a cenu za dodávku plynu ve výši 2,5 Kč/kWh (3,025 Kč/kWh s DPH). Poplatek za odběrné místo bez ohledu na spotřebu bude u elektřiny i plynu 130 Kč za měsíc. K tomu budou odběratelé klasicky platit složku ceny za distribuci. Pro malé a střední podniky bude platit zastropování do 80 % jejich nejvyšší spotřeby za posledních 5 let. Horní hranice roční spotřeby pro ně není stanovena. Subjekty připojené na hladinu nízkého napětí elektřiny a ty s ročním odběrem plynu do 630 MWh budou mít nárok na strop cen automaticky. Malé a střední podniky připojené na hladině vysokého a velmi vysokého napětí a malé a střední podniky s ročním odběrem nad 630 MWh budou muset odevzdat **čestné prohlášení**.

Ceny jak plynu, tak elektřiny, budou mít na celou svou spotřebu zastropovány také poskytovatelé veřejných služeb stejně jako sportovní organizace, veřejní zadavatelé, kulturní organizace a státní, krajské či obecní podniky. Strop cen plynu se bude vztahovat i na dodávky plynu do zařízení, která vyrábí teplo pro domácnosti – o domovní kotelny nebo centrální teplárny (více [zde](#)). Zdroje: MPO, energiezamene.cz

2. Cenový strop pro velké společnosti

Ke konci listopadu Ministerstvo průmyslu uvedlo, že cenový strop na energie by se měl týkat i velkých firem. Konkrétní parametry tohoto stropu určí nařízení vlády, potřeba je i notifikace Evropské komise. Limit ovšem nebude absolutní, podpora bude pravděpodobně omezena buď mírou spotřeby nebo maximálním finančním rámcem. Zdroj: Idnes.cz

3. Pomoc velkým firmám s vysokými cenami energií

Firmy, na které se zastropování cen energií nevztahuje, mohou žádat o pomoc v rámci již vyhlášené výzvy z Programu na zvýšené náklady na zemní plyn a elektřinu v důsledku mimořádně prudkého růstu jejich cen. MPO přijímá žádosti do 31. ledna 2023, a to prostřednictvím informačního systému AIS MPO. Předpokládaná alokace činí 30 mld. Kč.

Žádat o dotaci mohou podnikatelé, kteří mají alespoň jedno odběrné a předávací místo a u nichž v období od 1. února 2022 do 31. října 2022 došlo k navýšení jednotkových cen na plyn a elektřinu oproti roku 2021 více než dvojnásobně.

Výše dotace a její maximální limit:

- Podnik spadající do oprávněných žadatelů, jehož náklady na elektřinu a plyn se letos oproti loňskému roku více než zdvojnásobily – výše dotace je 30 % způsobilých nákladů, celkový max. limit 45 mil. Kč.
- Energeticky náročný podnik (tj. podnik, u něž náklady na spotřebu energetických produktů a elektřiny činí alespoň 3 % obratu), který je v provozní ztrátě – výše dotace 50 % způsobilých nákladů (max. do 80 % provozních ztrát podniku), a celkový max. limit pro dotaci je 200 mil. Kč,
- Energeticky náročný podnik ve vybraných odvětvích (tj. 50 % obratu v roce 2021 spadalo do vybraných odvětví jako je hutní výroba, chemický průmysl, výroba papíru, plastů, hnojiv, stavebních materiálů apod.), který je v provozní ztrátě – výše dotace 70 % způsobilých nákladů (max. do 80 % provozních ztrát podniku), a celkový max. limit pro dotaci je 200 mil. Kč.

Platí, že na skupinu partnerských a propojených podniků nesmí celkově podpora překročit 2 miliony EUR. Pro skupinu, v níž o podporu žádá energeticky náročný podnik, činí tento limit 25 milionů EUR, a pro skupinu, v níž o podporu žádá podnik ve vybraných odvětvích, je stanoven limit 50 milionů EUR. Podpora se nevztahuje na subjekty z oborů podnikání, na něž se má vztahovat daň z mimořádných zisků (těžba energetických surovin, výroba a obchod s energiemi, bankovníctví (+herny, kasina, sázkové kanceláře). Zdroj: MPO

K dalším nástrojům patří Záruka Národní rozvojové banky Energie (více [zde](#)), program EGAP Plus (viz [zde](#)), kompenzace nepřímých nákladů na emisní povolenky a odpuštění poplatků na OZE ([zde](#)).



Radek Novák

Téma



Aktuální vysoká inflace sužující velkou část zemí se týká také Česka. Vedle energií můžeme růst cen pozorovat také u potravin, a to hlavně těch základních, jako je pečivo. Cena pečiva v České republice roste mnohem rychleji, než činí celková míra inflace. Ač chleba v České republice patřil v minulých letech k těm nejlevnějším v EU, růst jeho ceny mezi členskými státy EU teď patří naopak k těm nejvyšším.

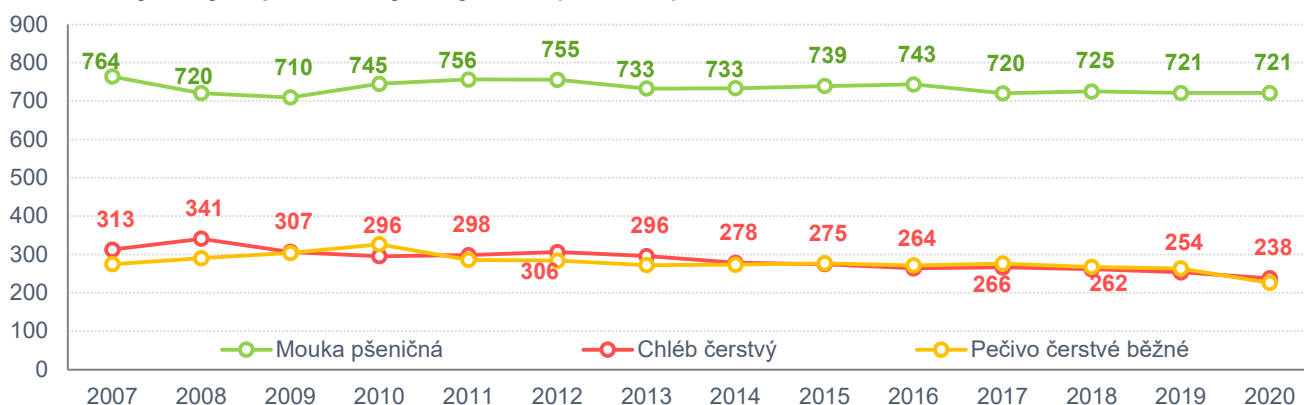
PEKÁRENSKÝ TRH V ČR

PRODUKCE A SPOTŘEBA PEČIVA V ČR

Produkce chleba v ČR postupně mírně klesá ze zhruba 350 tisíc tun v roce 2005 na 238 tisíc tun v roce 2020. O něco mírnější pokles zaznamenalo i pečivo čerstvé běžné, kde však už došlo v posledních letech ke stabilizaci množství výroby. V roce 2020 však také vzhledem k pandemii koronaviru se snížila produkce čerstvého a „dražšího“ pečiva, kdy zákazník preferoval hlavně „základní“ a balené pekařské výrobky. Dochází také postupně

ke změně sortimentu pekárství, kdy klasický pšeničný chléb postupně nahradily výrobky i z jiných druhů mouky (žitné, různé kombinace, dále celozrnné, vícezrnné a speciální, které obsahují kromě pšenice a žita další složku, jako jiné obiloviny, olejiny, luštěniny atd). Produkce chleba v ČR v praxi znamená aktuálně denní várku okolo 650 tun chleba, což představuje více než 3/4 miliónů pecnů chleba.

Produkce vybraných pekárenských výrobků (v tis. tun)

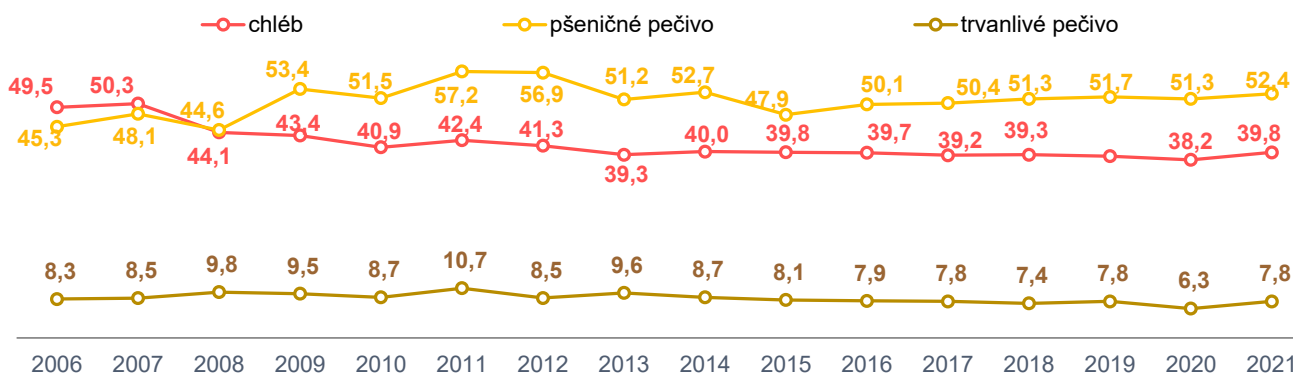


Zdroj: ČSÚ

Spotřeba chleba v České republice se dlouhodobě snižuje, v posledních letech se však vývoj spotřeby stabilizoval. Ještě v 60. letech minulého století byla spotřeba v tehdejší Československu na obyvatele přes 80 kg za rok (87,4 kg/obv. v roce 1950). V roce 1990 to bylo už o 20 kg méně a v posledních letech se spotřeba chleba ustálila kolem hodnoty 39 kg na obyvatele za rok. U pšeničného pečiva dochází k opačnému trendu, před rokem 1990 se spotřeba dlouhodobě pohybovala mezi 30 a 35 kg za rok na obyvatele.

Po rozdělení Československa to už bylo přes 40 kg a v posledních letech je to kolem 50 kg pšeničného pečiva na obyvatele za rok (51,3 kg v roce 2020). V roce 2020 však vzhledem k pandemii a přijatým opatřením došlo meziročně ke snížení spotřeby mlýnských a pekárenských výrobků zhruba o 3,1 kg, spotřeba tak klesla na 103,5 kg na obyvatele. Kupovalo se méně chleba, či pšeničného a trvanlivého pečiva (v případě trvanlivého pečiva došlo meziročně k poklesu ve spotřebě o 1,5 kg na 6,3 kg obyvatele za rok).

Spotřeba pekárenských výrobků (v kg na obyvatele za rok)



Zdroj: ČSÚ



Rok 2021 znamenal opět snížení spotřeby u obilovin a to v případě mouky o 4,5 kg (-3,9 %), pšeničná mouka klesla o 4,2 kg na obyvatele (-4,5 %). K navýšení spotřeby však došlo

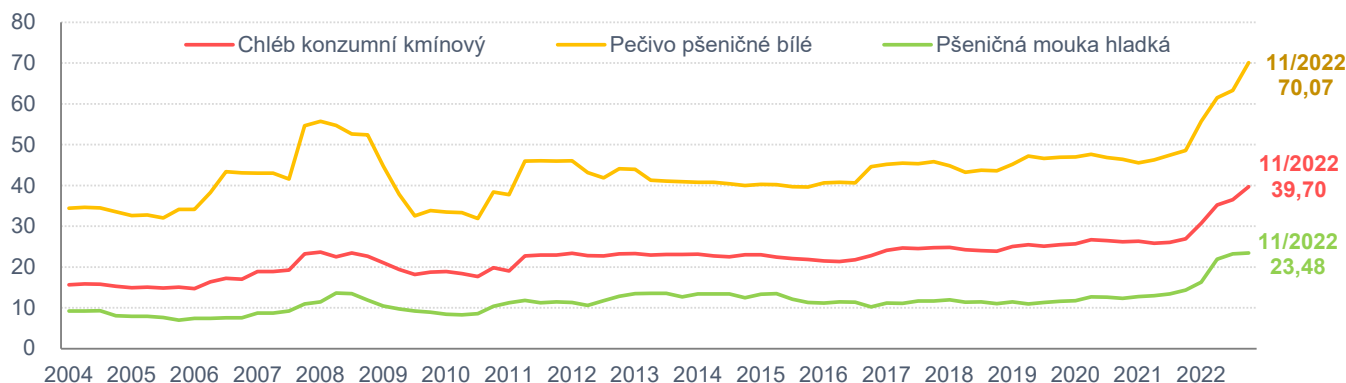
u chleba o zhruba 1,5 kg/ob. (39,8 kg/ob.), dále u pšeničného pečiva o 1,1 kg/ob. (52,4 kg/ob.). a také se zvýšila meziročně spotřeba trvanlivého pečiva o 1,5 kg/ob. (7,8 kg/ob.).

VÝVOJ CEN

Spotřebitelská cena pekárenských výrobků byla po roce 2013 poměrně stabilní. K růstu dochází hlavně v roce 2017, kdy tomu napomáhá oživení ekonomiky a zvyšující se míra inflace. K dalšímu významnému nárůstu dochází v době pandemie Covid-19. Více zde. Cena chleba konzumního kmínového vzrostla v září 2020 na 27 Kč za kilogram - nejvyšší průměrná cena v daném roce i v historii podle údajů ČSÚ. Poté došlo postupně k poklesu ceny až na 25,56 Kč za kg v červenci 2021, kdy cena začala opět růst. Dosavadní nejvyšší cena 27 Kč za kg konzumního kmínového chleba byla překonána již v lednu 2022, kdy cena překonala hranici 30 Kč. Od té doby cena chleba prakticky neustále roste, k hranici 40 Kč za kg

konzumního kmínového chleba se hodnota přiblížila v listopadu 2022, ze kdy jsou poslední dostupná data. Podobný průběh vývoje cen lze vypočítat u pečiva pšeničného bílého, kdy dosavadních nejvyšších cen dosahovalo toto zboží v době hospodářské krize v roce 2008 (zhruba kolem 56 Kč za kg). Hranice 56 Kč za kg pečiva pšeničného bílého byla překročena v březnu 2022 a od té doby roste. V listopadu 2022 se cena za kilogram pečiva pšeničného bílého vyšplhala až na 70,1 Kč. Nárůst cen pečiva je zapříčiněn především zvyšujícími se cenami vstupů. Cena pšeničné mouky hladké se během hospodářské krize vyšplhala až 13,65 Kč za kg, v říjnu 2022 byla zatím nejdražší v historii a to 23,51 Kč za kg.

Průměrné spotřebitelské ceny v České republice (v Kč za kg; měsíční data po čtvrtletích)

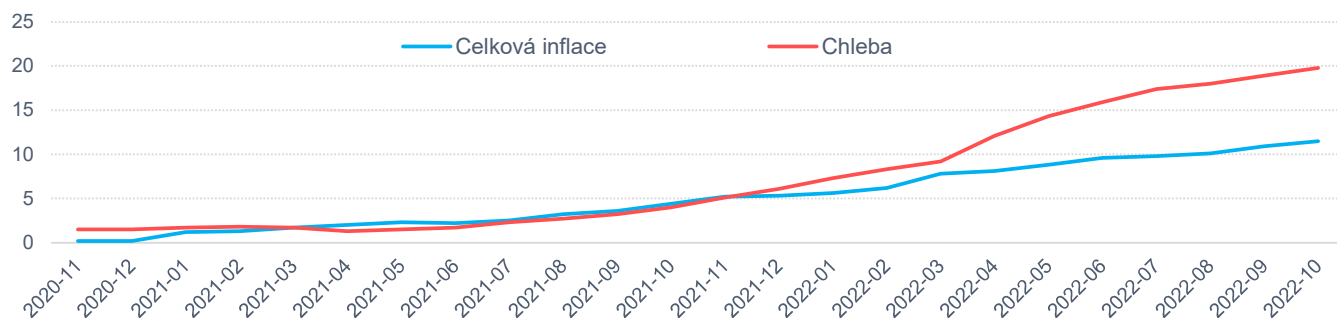


Zdroj: ČSÚ

Cena některých potravin se během roku 2022 prudce zvyšovala. Nejinak tomu bylo i u pekárenských výrobků. Cena chleba v EU byla v říjnu 2022 v průměru o pětinu vyšší oproti

stejnému období předešlého roku. Naproti tomu cena chleba v říjnu 2021 byla jen o 4 % vyšší než v roce 2020. Ač je míra inflace v EU vysoká, nárůst ceny chleba ji vysoko převyšuje.

Vývoj inflace a meziroční změny ceny chleba v EU (v %)



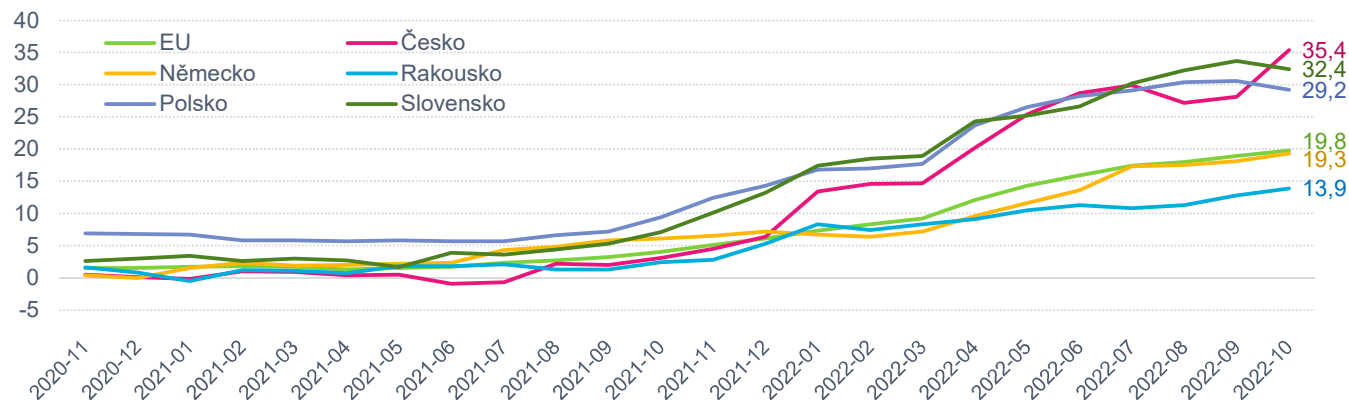
Zdroj: Eurostat

Nejvyšší průměrnou míru změny ceny chleba v říjnu 2022 oproti stejnému období předchozího roku v EU zaznamenalo Maďarsko (+82,8 %), dále Lotyšsko (+36,6 %), Česko (35,4 %)

a Litva (35,2 %). Nejnižší meziroční nárůst cen k říjnu 2022 chleba byl ve Francii (9,4 %), v Nizozemsku (10,0 %) a na Maltě (13,7 %).



Vývoj míry změn měsíčních cen chleba ve vybraných státech EU (v %, meziročně)

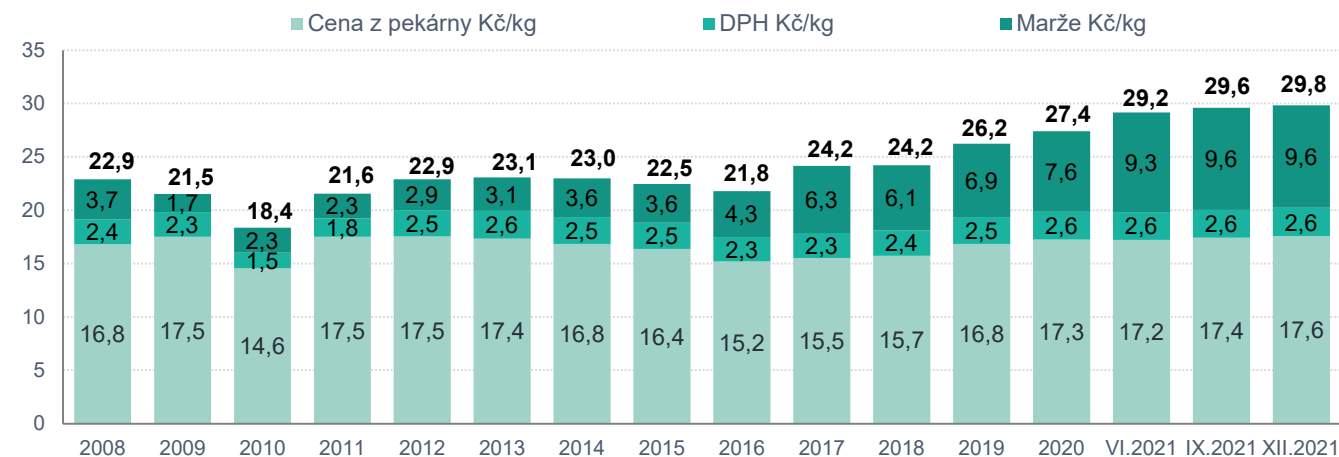


Zdroj: Eurostat

Vedle rostoucích nákladů na vstupní suroviny se na zvýšení cen chleba v některých zemích může podílet i konvergence cen, kdy např. cena chleba v Česku a v některých dalších státech bývalého východního bloku patřila k nejnižším v rámci EU. Cena konzumního chleba v České republice se v minulých

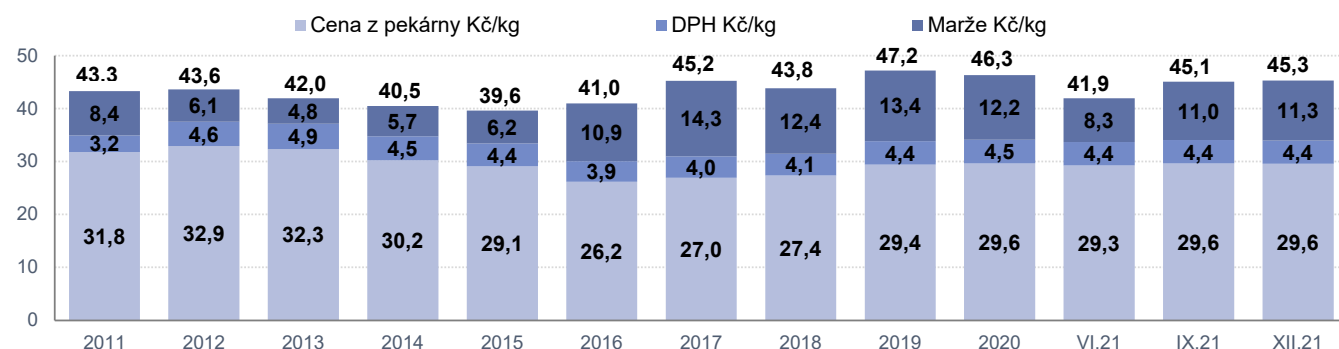
letech pohybovala kolem 23 Kč za kilogram. V roce 2017 došlo ke skokovému růstu ceny až na 24,2 Kč/kg, ale také zároveň k vyšší marži za kilogram, která byla nejvyšší za posledních deset let. Cena konzumního chleba rostla i v následujících letech a v prosinci 2021 byla ve výši 29,8 Kč za kilogram.

Vývoj cen konzumního chleba



Zdroj: ČSÚ, Svaz pekařů a cukrářů v ČR

Vývoj cen pšeničného pečiva



Zdroj: ČSÚ, Svaz pekařů a cukrářů v ČR

Tomáš Kozelský

EU dotace a financování



V rámci Operačního programu Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost (OP TAK) je pro příští rok avizováno 23 dotačních výzev z celkovou alokací 15,3 mld. Kč. Nejnižší alokace je 100 mil. Kč, nejvyšší 2 mld. Kč. Výzvy budou vyhlašovány v 1., 2., a 4. čtvrtletí roku 2023. V aktuálním Měsíčníku vydání přinášíme přehled pro 2. čtvrtletí příštího roku.

VÝZVY OP TAK V ROCE 2023: ČÁST II.

Výzvy OP TAK 2Q/2023

NÁZEV VÝZVY	ALOKACE (Kč)	PODPOROVANÉ AKTIVITY	OPRÁVNĚNÝ ŽADATEL
Potenciál	1 000 000 000	Založení nebo rozvoj center průmyslového výzkumu, vývoje a inovací.	MSP, velké podniky
Služby infrastruktury	1 000 000 000	Rozšíření prostor inovační infrastruktury, pořízení nového vybavení a zlepšení kapacit pro společné využívání technologií.	MSP, velké podniky, výzkumné organizace, provozovatelé výzkumné infrastruktury
Služby infrastruktury (ITI)	1 500 000 000	Rozšíření prostor inovační infrastruktury, pořízení nového vybavení a zlepšení kapacit pro společné využívání technologií.	MSP, velké podniky, výzkumné organizace, provozovatelé výzkumné infrastruktury
Proof of Concept	200 000 000	Aktivity směřující k ověření aplikačního potenciálu nových výsledků výzkumu a vývoje před jejich možným uplatněním v praxi.	MSP
Digitální podnik - finanční nástroj	1 000 000 000	Zvyšování digitální úrovně podniků (malé projekty MSP do 2 mil. Kč a projekty společností se střední tržní kapitalizací + podaktivita Datová centra).	MSP, společnosti se střední tržní kapitalizací
Spolupráce škol a firem	300 000 000	Zavedení praktického vyučování ve firmách nebo projektová výuka.	MSP
Marketing	300 000 000	Podpora účasti MSP na zahraničních výstavách a veletrzích.	MSP
Vysokorychlostní internet	1 800 000 000	Budování a rozvoj sítí elektronických komunikací.	podnikatelé v elektronických komunikacích
Obnovitelné zdroje energie - malé vodní elektrárny	500 000 000	Výstavba a modernizace malých vodních elektráren.	MSP, velké podniky
Obnovitelné zdroje energie - vtláčení biometanu	500 000 000	Podpora transformace stávajících výroben elektřiny z bioplynu na výroby biometanu a výstavba nových výroben biometanu, a to včetně jejich připojení na plynárenské sítě anebo místní infrastrukturu.	MSP, velké podniky

Erste Grantika Advisory, a.s.

Přehled vybraných dotačních výzev 2022/2023

TREND - NOVAČCI TAČR	APLIKACE OP TAK	FOTOVOLTAIKA S AKUMULAČÍ ENERGIE RES - MODERNIZAČNÍ FOND	RISE UP 3.0 NPO	DIGITÁLNÍ PODNIK - VIRTUÁLNÍ PODNIK OP TAK	ÚSPORY ENERGIE OP TAK	INOVAČNÍ VOUCHER OCHRANA PRÁV PRŮMYSLového VLASTNICTVÍ
Příjem žádostí Do 11. 01. 2023	Příjem žádostí Do 31. 01. 2023	Příjem žádostí Do 15. 03. 2023	Příjem žádostí Do 31. 03. 2023	Příjem žádostí Od 1Q 2023	Příjem žádostí Do 30. 11. 2023	Příjem žádostí Do 31. 12. 2023
Osobní náklady (včetně případných stipendií pro studenty), na smluvní výzkum, cestovné, ale také všechny materiál a komponenty potřebné pro práci na projektu, či režijní náklady (max. 20 %). Pozor: spolupráce s výzkumnou org. nezbytností.	Průmyslový výzkum a experimentální vývoj; osobní náklady, smluvní výzkum, poradenské služby, odpisy strojů/nástrojů/přístrojů a režijní náklady.	Instalace nových fotovoltaických elektráren s instalovaným výkonem až do 1 MWp. S možností akumulace prostřednictvím baterií i elektrolyzérů.	Nákup služeb poradců, expertů a znalců v oblasti digitalizace: nákup/prodej, výroba/technologie, finance, logistika, marketing, datová integrace/analýza, komunikace a vzdělávání, kybernetická bezpečnost, marketing. Forma podpory de minimis.	Pořízení hardware a software: ERP/CRP/DMS systémy, čtečky čárových kódů, vnitropodnikové sítě, distanční sítě, monitorovací systémy apod. Nákup služeb: cloudové služby, školení apod.	Zateplení budov, výměna oken a dveří; náhrada výrobních technologií; OZE; modernizace osvětlení, rozvodů elektřiny, plynu a tepla; akumulace energie; využití odpadního tepla apod. Uplatnit lze např. i energetický posudek, projekt. dokumentaci.	Služby patentových zástupců týkajících se zastupování před orgány státní správy, rešerše, překlady a související správní poplatky. Podpora je určena pro malé a střední podniky s realizací podniku na území ČR mimo NUTS 2 Praha.



Vybrané ukazatele strategie Evropa 2020: Zaměstnanost; Investice do VaV; Emise skleníkových plynů (cílem EU je 80 %); Podíl energie z OZE; Podíl vysokoškolsky vzdělaných; Počet osob ohrožených chudobou a sociálním vyloučením (kumulativně od roku 2008, cílem je snížit jejich počet v EU o 20 mil.). Zdrojem dat je Eurostat. Pro více informací navštivte goo.gl/2Buxd9

Klíčové ekonomické ukazatele

	Zaměstnanost (20-64 let; %)				Investice do VaV (% HDP)				Emise skleníkových plynů (1990=100)			
	2018	2019	2020	Cíl	2018	2019	2020	Cíl	2016	2017	2018	2019
Belgie	69,7	70,5	70,0	73,2	2,86	3,17	3,52	3,00	82,0	82,1	82,7	81,9
Německo	79,9	80,6	80,0	77,0	3,11	3,17	3,14	3,00	74,1	73,1	70,3	66,6
Estonsko	79,5	80,2	78,8	76,0	1,42	1,63	1,79	3,00	48,5	51,6	49,6	36,2
Irsko	74,1	75,1	73,4	69,0	1,17	1,23	1,23	2,00	117,3	117,5	118,7	113,8
Řecko	59,5	61,2	61,1	70,0	1,21	1,27	1,49	1,20	89,7	93,7	90,9	84,8
Španělsko	67,0	68,0	65,7	74,0	1,24	1,25	1,41	2,00	115,9	120,9	119,3	113,2
Francie	71,3	71,6	71,4	75,0	2,20	2,19	2,35	3,00	86,2	86,9	83,6	82,2
Itálie	63,0	63,5	62,6	67,0	1,42	1,47	1,54	1,53	85,7	84,9	84,2	82,4
Kypr	73,9	75,7	74,9	75,0	0,62	0,74	0,85	0,50	153,5	158,4	156,6	156,9
Lotyšsko	76,8	77,4	77,0	73,0	0,64	0,64	0,70	1,50	42,5	42,9	45,0	44,5
Litva	77,8	78,2	76,7	72,8	0,94	1,00	1,17	1,90	42,8	43,2	42,6	43,0
Lucembursko	72,1	72,8	72,1	73,0	1,17	1,16	1,13	2,30	88,5	91,4	94,6	95,7
Malta	75,5	76,8	77,4	70,0	0,57	0,57	0,66	2,00	81,6	89,2	90,1	96,4
Nizozemsko	79,2	80,1	80,0	80,0	2,14	2,18	2,29	2,50	91,2	90,2	88,4	85,6
Rakousko	76,2	76,8	75,5	77,0	3,09	3,13	3,22	3,76	103,2	106,1	102,4	104,4
Portugalsko	75,4	76,1	74,7	75,0	1,35	1,40	1,58	2,70	114,7	123,9	118,2	112,6
Slovinsko	75,4	76,4	75,6	75,0	1,95	2,05	2,15	3,00	94,9	95,4	94,6	92,0
Slovensko	72,4	73,4	72,5	72,0	0,84	0,83	0,92	1,20	56,2	57,7	57,7	54,6
Finsko	76,3	77,2	76,5	78,0	2,76	2,80	2,94	4,00	83,1	79,4	81,3	77,0
Bulharsko	72,4	75,0	73,4	76,0	0,76	0,84	0,86	1,50	59,0	61,4	57,7	56,3
Česko	79,9	80,3	79,7	75,0	1,90	1,93	1,99	1,00	65,8	66,3	65,4	62,5
Dánsko	77,5	78,3	77,8	80,0	2,97	2,93	3,03	3,00	73,6	70,5	70,5	65,2
Chorvatsko	65,2	66,7	66,9	62,9	0,97	1,11	1,27	1,40	76,5	79,0	75,6	75,9
Maďarsko	74,4	75,3	75,0	75,0	1,51	1,48	1,62	1,80	66,0	68,6	68,8	68,5
Polsko	72,2	73,0	73,6	71,0	1,21	1,32	1,39	1,70	84,5	87,6	87,1	82,7
Rumunsko	69,9	70,9	70,8	70,0	0,50	0,48	0,47	2,00	42,8	44,2	44,4	42,8
Švédsko	82,4	82,1	80,8	80,0	3,32	3,39	3,51	4,00	77,3	76,9	75,8	73,8
EU	72,4	73,1	72,4	75,0	2,19	2,23	2,32	3,00	80,0	80,7	79,0	76,0

	Podíl energie z OZE (%)				Vysokoškolsky vzdělaní (30-34 let; %)				Chudoba (rozdíl od 2008; tis. os.)			
	2018	2019	2020	Cíl	2018	2019	2020	Cíl	2018	2019	2020	Cíl
Belgie	9,5	9,9	13,0	13	47,6	47,5	47,8	47,0	53	3	-42	-380
Německo	16,7	17,3	19,3	18	34,9	35,5	36,3	42,0	-1092	-2098	3399	n/a
Estonsko	30,0	31,7	30,1	25	47,2	46,2	44,3	40,0	27	27	16	n/a
Irsko	10,9	12,0	16,2	16	56,3	55,4	58,1	60,0	-24	-36	-10	-200
Řecko	18,0	19,6	21,7	18	44,3	43,1	43,9	32,0	302	116	-2	-450
Španělsko	17,0	17,9	21,2	20	42,4	44,7	44,8	44,0	1261	979	1598	-1400
Francie	16,4	17,2	19,1	23	46,2	47,5	48,8	50,0	-106	-30	516	-1900
Itálie	17,8	18,2	20,4	17	27,8	27,6	27,8	26,0	1360	306	:	-2200
Kypr	13,9	13,8	16,9	13	57,1	58,8	59,8	46,0	25	14	7	-27
Lotyšsko	40,0	40,9	42,1	40	42,7	45,7	49,2	34,0	-197	-222	-250	-121
Litva	24,7	25,5	26,8	23	57,6	57,8	59,6	48,7	-116	-176	-218	-170
Lucembursko	8,9	7,0	11,7	11	56,2	56,2	62,2	66,0	47	50	53	-6
Malta	7,9	8,2	10,7	10	34,7	38,1	39,7	33,0	8	16	15	-6,56
Nizozemsko	7,4	8,9	14,0	14	49,4	51,4	54,0	40,0	400	380	329	-100
Rakousko	33,8	33,8	36,5	34	40,7	42,4	41,6	38,0	-187	-227	-169	-235
Portugalsko	30,2	30,6	34,0	31	33,5	36,2	39,6	40,0	-535	-543	-721	-200
Slovinsko	21,4	22,0	25,0	25	42,7	44,9	46,9	40,0	-34	-68	-52	-40
Slovensko	11,9	16,9	17,3	14	37,7	40,1	39,7	40,0	-239	-234	-313	n/a
Finsko	41,2	42,7	43,8	38	44,2	47,3	49,6	42,0	-17	-62	-40	n/a
Bulharsko	20,6	21,5	23,3	16	33,7	32,5	33,3	36,0	-1106	-1121	-1189	-260
Česko	15,1	16,2	17,3	13	33,7	35,1	35,0	32,0	-302	-260	-323	-100
Dánsko	35,2	37,0	31,6	30	48,7	49,4	49,8	40,0	86	52	32	-22
Chorvatsko	28,0	28,5	31,0	20	34,1	33,1	34,7	35,0	-313	-383	-408	n/a
Maďarsko	12,5	12,6	13,9	13	33,7	33,4	33,2	34,0	-908	-986	-1093	-450
Polsko	14,9	15,4	16,1	15	45,7	46,6	47,0	45,0	-4516	-4800	-5061	-1500
Rumunsko	23,9	24,3	24,5	24	24,6	25,8	26,4	26,7	-2755	-3041	-3242	-580
Švédsko	53,9	55,8	60,1	49	51,8	52,5	52,2	45,0	293	390	318	n/a
EU	19,1	19,9	22,1	n/a	39,4	40,3	41,0	40,0	-8582	-11952	-6515	n/a

Tato publikace je považována za doplňkový zdroj informací našim klientům i nejširší veřejnosti. Na informace uvedené v ní nelze pohlížet tak, jako by šlo o údaje nezvratné a nezměnitelné. Publikace je založena na nejlepších informačních zdrojích dostupných v době tisku. Použité informační zdroje jsou všeobecně považované za spolehlivé, avšak Česká spořitelna, a.s. ani její pobočky či zaměstnanci neručí za správnost a úplnost informací. Autoři považují za slušnost, že při použití jakékoliv části tohoto dokumentu, bude uživatelem tento zdroj uveden.

Některé obrázky použité v této publikaci pochází z audiovizuální knihovny Evropské komise a www.pixabay.com.

Vydáváno pod evidenčním číslem Ministerstva kultury ČR: MK ČR E 16338, ISSN on-line: 1801-5042, ISSN tisk: 1801-5034.